UNIVERSITETET I BERGEN
Det juridiske fakultet

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 46/14
Møtedato: 11. juni 2014
Journalnummer: 14/98765

Handlingsplan for internasjonal virksomhet ved Det juridiske fakultet for perioden 2014-2015

I dekanbeslutning av 1. april 2014 nedsatte dekanen en arbeidsgruppe som fikk i oppdrag å utarbeide et forslag til ny handlingsplan for internasjonal virksomhet ved Det juridiske fakultet for perioden 2014-2015.

A. ARBEIDSGRUPPENS OVERSENDELSESBREV

Fakultetets arbeidsgruppe presenterte sin sammensetning, sitt mandat og arbeid slik i oversendelsesbrev av 5.5.14 til fakultetet:

Fra: Arbeidsgruppen for ny handlingsplan for int. virksomhet

Til: Det juridiske fakultet

Fornying av fakultetets handlingsplan for internasjonal virksomhet 2014-2015 – overlevering av planutkast fra arbeidsgruppen

Fakultetets nåværende Handlingsplan for internasjonal virksomhet 2011-2013 ble vedtatt av fakultetsstyret 16.6.2011. Handlingsplanen ble i styresak 86/13 forlenget ut vårsemesteret 2014 (til styremøtet 11.6.2014). Dekanen ble i samme styresak gitt fullmakt til å nedsette og fastsette mandat for en arbeidsgruppe som med grunnlag i evaluering av gjeldende handlingsplan for internasjonalisering skulle fremme forslag til ny/revidert plan for 2014-2015.

Oppnevning. Arbeidsgruppens sammensetning og mandat:
Dekan Asbjørn Strandbakken oppnevnte 1.4.2014 en arbeidsgruppe med oppdrag å utforme et utkast til ny handlingsplan for internasjonalisering.

Arbeidsgruppen fikk følgende mandat:

Arbeidsgruppen skal med utgangspunkt i gjeldende handlingsplan for internasjonal virksomhet vurdere om målene som er satt fortsatt er dekkende, herunder fremme forslag til nye mål som skal nedfelles i handlingsplanen for internasjonalisering i perioden 2014-2015. Arbeidsgruppen skal dessuten angi de virkemidler som bør tas i bruk for å realisere handlingsplanen og angi hvem som skal være ansvarlige for oppfølgingen. Alle forslag skal bygge på hva som er realistisk å gjennomføre både mht. tidsperioden og tilgjengelige ressurser som er til rådighet for denne delen av fakultets virksomhet. I lys av at ny strategiplan vil vedtas fra 2016, er det naturlig at handlingsplanen for 2014-2015 i hovedtrekk følger de prioriteringer fakultetet har hatt så langt i inneværende strategiplanperiode.

Arbeidsgruppen fikk frist til 5. mai med å levere et utkast til fornyet handlingsplan, og ble oppnevnt med følgende medlemmer:

Prodekan for forskning Berte-Elen Konow
Rådgiver Randi Sæbøe
Stipendiat Katrine Rong Holter
Førsteamanuensis Halvard Haukeland Fredriksen
Rådgiver Ingrid E. Tøsdal (koordinator for gruppen)

Gruppens arbeid:
Arbeidsgruppen har hatt fire møter.

Leder for ph.d.-programmet og administrativ koordinator for ph.d-programmet deltok på møtet der gruppen drøftet internasjonalisering av ph.d-programmet.
Koordinator for arbeidsgruppen har i tillegg hatt ett møte med de som administrerer studentutveksling til og fra fakultet for å få innspill til handlingsplanen.

Universitetets sentrale handlingsplan og fakultetets strategiplan:
Utkastet som nå foreligger er utarbeidet i samsvar med fakultetets strategiplan for perioden 2011-2015, og ligger også innenfor rammene av Handlingsplan for UiBs internasjonale virksomhet 2011-2013 som ble vedtatt av Universitetsstyret 14. april 2011.05.26

Innspill til studieordningskomiteen fra arbeidsgruppen:
I lys av at det er nedsatt en arbeidsgruppe som har fått i oppdrag å utrede en mulig ny studieordning basert på en treårig bachelorgrad og en eller flere toårige mastergrader, har arbeidsgruppen valgt kun i begrenset grad å fokusere på internasjonalisering av masterprogrammet i rettsvitenskap i planperioden 2014-2015. For ikke å foregripe utredningen av mulig ny studieordning er de foreslåtte tiltakene for å sikre et internasjonalt perspektiv i undervisningen her hjemme derfor svært begrenset for perioden 2014-2015.

Arbeidsgruppen er likevel av den oppfatning at en i alle emner i studieprogrammet må ta inn over seg de internasjonale dimensjonene ved rettsvitenskapen. Det bør inkluderes komparative aspekt i alle emner i studieprogrammet, og minst én artikkel eller annen litteratur på engelsk bør ha sin naturlige plass i litteraturlisten for hvert emne. Dette innspillet oversendes til studieordningskomiteen.

Arbeidsgruppen vil også spille inn til studieordningskomiteen at det bør være interessant å se på om ett av de obligatoriske emnene i sin helhet kunne undervises på engelsk, og samtidig åpnes opp for innreisende utvekslingsstudenter. Dette ville tjene flere formål; Det ville heve de norske studentenes kompetanse i juridisk engelsk, det ville bedre mulighetene for å få til en reel integrering av innreisende utvekslingsstudenter, og det ville sikre «internasjonalisering hjemme» ved at de norske studentene får internasjonale perspektiv og internasjonal erfaring i møte med de innreisende utvekslingsstudentene.

Handlingsplanen for perioden 2011-2013 inneholdt blant annet tiltakene «Vurdere om et emne undervist på engelsk eller andre fremmedspråk bør inngå som obligatorisk del av mastergraden.» og «Utrede oppretting av et nytt spesialemne som legger opp til aktiv deltagelse fra både norske og innreisende studenter.» Disse tiltakene er ikke fullført i løpet

av planperioden, men er tatt ut av handlingsplanen for 2014-2015 fordi arbeidsgruppen mener at dette isteden bør vurderes i sammenheng med at ny studieordning utredes.

Arbeidsgruppens innstilling:
Arbeidsgruppens utkast til ny handlingsplan er enstemmig.

B. ARBEIDSGRUPPENS INNSTILLING

Arbeidsgruppens forslag til handlingsplan for perioden 2014-2015:

Handlingsplan for internasjonal virksomhet ved Det juridiske fakultet 2014-2015

Internasjonaliseringsoppdraget

For å nå visjonen om å bli en internasjonalt anerkjent forsknings- og utdanningsinstitusjon skal Det juridiske fakultet

1. Utdanne jurister og forskere med kompetanse til å løse internasjonale og komplekse juridiske spørsmål og samfunnsoppgaver for et nasjonalt og internasjonalt arbeidsmarked
2. Drive juridisk forskning som inngår i den internasjonale rettsvitenskapelige forskningsfronten

Overordnede mål for planperioden

Internasjonaliseringsarbeidet som er beskrevet i denne handlingsplanen er begrenset til Det juridiske fakultets utdannings- og forskningsoppdrag og har følgende overordnede målsetninger:

1) Videreutvikle studieprogrammene faglig, pedagogisk og administrativt med sikte på å få et bevisst fokus på forholdet mellom det nasjonale og det internasjonale og sikre studiekvalitet på internasjonalt høyt nivå.

2) Utvikle en kvalitativt sterk faglig profil for forskningsvirksomheten, som gjør at fakultetet blir en aktiv bidragsyter i den internasjonale forskningsfronten.

Mer spesifikke mål for internasjonalisering av utdanningstilbudet og for internasjonalisering av forskningen er angitt nedenfor. For hvert mål er det gitt en liste over hvilke konkrete tiltak som skal iverksettes for å forfølge målet i planperioden. For masterstudiet er handlingsplanen ikke ment å foregripe utredningen av mulig ny studieordning.

Internasjonalisering av utdanningstilbudet

Mål: Sikre at masterprogrammet ivaretar et internasjonalt perspektiv ved å:

- Oppfordre til at kursansvarlige sikrer at EU-retten, EMK-retten og andre internasjonale rettskilder har en adekvat plass i studietilbudet.
- Oppfordre kursansvarlige til å inkludere engelskspråklig litteratur i kjernelitteraturen i *alle* emner.
- Stimulere til bruk av internasjonale anerkjente gjesteforelesere i de obligatoriske emnene ved at det settes av midler som de kursansvarlige kan søke om.
- Oppfordre kursansvarlige i obligatoriske emner som har undervisning i uke 3 (UiBs internasjonale uke) til å ha et særlig internasjonalt fokus i undervisningen denne uken.
- Utarbeide rutiner for at internasjonale forskere som kommer til fakultetet i andre ærend blir vurdert som aktuelle for å holde forelesning for studentene.

Mål: Styrke mottaksapparatet og integreringen av innreisende utvekslingsstudenter ved å

- Fortsette å hente ideer fra vellykkede mottaksuker- og oppfølgingstiltak ved andre juridiske fakultet
- Videreføre introduksjonsforelesningene «Exploring the Norwegian Legal Culture».
- Fortsette å evaluere fadderopplegget og det sosiale programmet for innreisende studenter og vurdere mulige forbedringer, i samarbeid med ELSA.
- Gå i dialog med Juristforeningen om mulig utarbeidelse av en flyer med informasjon om undergrupper som er særlig aktuelle for internasjonale studenter.
- Se på mulighetene for å planlegge undervisningen i spesialemnene på en slik måte at det i størst mulig grad sikres at de internasjonale studentene har undervisning gjennom hele semesteret, samtidig som det legges til rette for deltagelse fra norske studenter.

Mål: Øke andelen norske studenter på de engelskspråklige spesialemnene ved å:

- Oppmuntre kursansvarlige til å integrere forelesninger fra de engelskspråklige spesialemnene i de obligatoriske emnene der dette er mulig og relevant.
- Fortsette å sørge for at de engelskspråklige spesialemnene blir tilfredsstillende presentert på informasjonsmøtet om 5. studieår, til tross for at de kursansvarlige ofte ikke har mulighet til å være til stede.
- Endre informasjonen om spesialemner på fakultetets nettsider slik at norske studenter blir oppmuntret til å velge engelske spesialemner.

Mål: Sikre at studentene får anledning til å studere ved gode institusjoner i utlandet ved å:

- Videreutvikle og forbedre informasjonen om utveksling på fakultetets nettsider
- Oppfordre studentene til å gjøre bruk av utvekslingsavtalene som er inngått med tyske universitet, og se på måter å formidle til studentene hvor viktig den tyske rettskulturen er for norsk rett.
- Fortsette arbeidet med å få på plass gode utvekslingsavtaler, herunder også avtaler som *ikke* gjelder LLM, med universitet i USA, blant annet ved å følge opp kontaktene som ble opprettet ved deltagelse på NAFSA 2013 og 2014.
- Fortsette arbeidet med å få på plass gode utvekslingsavtaler på fakultetsnivå, herunder også LLM, med anerkjente universitet i Canada.
- Arbeide videre med å få til en utvekslingsavtale med University of Singapore
- Sondere muligheter for flere utvekslingsavtaler andre steder i Asia

Mål: Styrke internasjonaliseringen i ph.d.-programmet ved å:

- Utarbeide en erfaringsbank med oversikt over hvor ph.d.-kandidater har vært på forskningsopphold tidligere.

- Oppfordre FU til å prioritere søknader om reisestøtte fra ph.d.-kandidater slik at alle ph.d.-kandidater får mulighet til å gjennomføre minst ett forskningsopphold i utlandet.
- Legge forholdene til rette for at ph.d.-kandidatene gis mulighet til å presentere prosjektet sitt på engelsk for et internasjonalt publikum, ved at det gis uttelling for dette i den valgfrie delen av ph.d.-programmet og ved at søknader om reisestøtte fra ph.d.-kandidater, for å holde prosjektpresentasjon, prioriteres.
- Klargjøre i oppstartsamtale at det er et veilederansvar å
    - motivere til, og å legge til rette for utenlandsopphold som innebærer kontakt med utenlandske forskningsmiljø
    - foreslå aktuelle fora der prosjektpresentasjon på engelsk kan finne sted
    - motivere til at avhandlinger som ikke har et utelukkende særnorsk tema, skrives på engelsk.
- Fortsette å fremheve verdien av utenlandsopphold i ph.d.-kandidatens medarbeidersamtale.
- Fortsette å informere om muligheten for at deltakelse på språkkurs godskrives i den den valgfrie delen av ph.d.-programmet
- Oppfordre FU til at ph.d.-kandidater som skriver på engelsk prioriteres ved tildeling av midler til språkvask.
- Videreutvikle det nordiske samarbeidet innen forskerutdanningen, og oppfordre til mer aktiv bruk av Jurforsk Nordic portalen.
- Utarbeide oversikter over hvor det finnes tilfredsstillende engelskspråklig undervisning som kan erstatte grunnlinjen i ph.d.-programmet, for internasjonale ph.d.-kandidater som er tatt opp på ph.d.-programmet i rettsvitenskap.

Internasjonalisering av forskning

Mål: Øke muligheten for den enkelte til å delta i den internasjonale rettsvitenskapelige debatten ved å:

- Kartlegge eksisterende internasjonalt forskningssamarbeid og finne ut hvor samarbeidet bør styrkes. Herunder fortsette arbeidet med å utvikle bærekraftige og varige relasjoner som legger til rette for forskningssamarbeid, med fakultetets samarbeidsuniversitet i Russland og Kina.
- Kartlegge hvilke universitet fakultetet ønsker forskningssamarbeid med.
- Oppfordre forskergruppene til å ta i bruk eksterne finansieringskilder til å avholde internasjonale seminar og konferanser.
- Oppfordre forskergruppene til å videreføre eller etablere nordiske og/eller internasjonale nettverk og fora for arbeidspresentasjoner.
- Oppfordre fakultetets forskere til å delta i, eller ta initiativ til større internasjonale forskningsprosjekter, og prioritere forskningsadministrativ støtte til slike initiativ.
- Prioritere søknader om reisestøtte til reiser som bidrar til nettverk for flere enn én enkelt forsker.
- Prioritere søknader om støtte til opphold i utlandet av lengre varighet fremfor søknader om støtte til opphold av kortere varighet.
- Prioritere søknader om til støtte til reiser for å presentere egen forskning/paper.
- Ved tildeling av forskningsmidler vil det legges vekt på om forskeren deltar i den internasjonale debatten der dette er naturlig ut fra forskningsemnet.
- Oppfordre til at det gjøres bruk av eksterne finansieringskilder for forskningsopphold.
- Legge til rette for at flere benytter seg av muligheten for Erasmus Teacher Mobility gjennom at det informeres aktivt om dette.

Mål: Øke antall internasjonale publikasjoner ved å:

- Prioritere midler til språkvask og annen støtte i forbindelse med internasjonal publisering.
- Utnytte internasjonale stipendiaters språklige tilleggskompetanse som del av arbeidsplikten, for eksempel til språkvask og annen støtte i forbindelse med publisering i internasjonale publiseringskanaler.
- Tilby språkkurs både for administrativt og vitenskapelig ansatte, både UiB-interne kurs og eksterne kurs.
- Oppmuntre både vitenskapelige og administrative ansatte til å benytte seg av språkkurs i regi av våre britiske samarbeidspartnere, delfinansiert av Erasmus Staff Mobility-midler.

Mål: Stimulere til å invitere internasjonale vitenskapelige gjester ved å:

- Avsette midler til invitasjon av internasjonale vitenskapelige gjester.
- Videreføre ordningen med at forskergruppelederne kan invitere internasjonale kapasiteter gjennom prioritering av små driftsmidler til slike søknader.
- Opprettholde gode rutiner for mottak av internasjonale vitenskapelige gjester, slik at disse ivaretar gjestens faglige og sosiale behov.
- Oppfordre fagmiljøene til å vurdere om vitenskapelige gjester som kommer til fakultetet i andre ærend kan tjene som undervisningsressurs i det obligatoriske studiet.
- Oppfordre fagmiljøene til å søke om eksterne midler for å invitere gjesteforskere.

C. HØRINGER

Arbeidsgruppens innstilling ble den 5.5.2014 oversendt til FU og SU til uttalelse.

Fra protokollen fra SU-møtet 13. mai vedrørende behandlingen av utkastet fremgår det følgende:

Studieutvalget slutter seg til handlingsplanen for internasjonalisering.

Fra protokollen fra FU-møtet den 2. juni vedrørende behandlingen av utkastet til handlingsplan fremgår det følgende:

Forskningsutvalget slutter seg til arbeidsgruppens forslag, men ønsker følgende tilleggspunkt under 'Internasjonalisering av utdanningstilbudet': 'Oppmuntre studentene til å skrive masteroppgaver på engelsk'»

D. KOMMENTARER FRA DEKAN OG FAKULTETSDIREKTØR

Administrasjonen har etter behandlingen i FU og SU lagt nytt punkt i handlingsplanen som foreslått av FU.

Dekan og fakultetsdirektør tiltrer det nye forslaget og fremmer saken for diskusjon i styret på grunnlag av dette forslaget.

E. FORSLAG TIL VEDTAK

Dekan og fakultetsdirektør vil ut fra ovennevnte invitere fakultetsstyret til å gjøre følgende **vedtak:**

1. *Handlingsplan for internasjonal virksomhet ved Det juridiske fakultet for perioden 2014-2015 vedtas i samsvar med forslag i vedlegg 1 til saksforelegget i styresaken*

Asbjørn Strandbakken
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

030614
INTØ